

Minority News

Uvodnik 48

100 emisija Hronike nacionalnih manjina

Posle gotovo sedam godina od kada su svetlost dana ugledali naš portal i prvi bilten Minority NEWS, prošlog utorka obeležili smo vredan jubilej – emitovana je 100. emisija Hronike nacionalnih manjina. Iskreno, kada smo se te davne 2012. godine okupili da pripremimo stvaranje ove manjinske medijske platforme, nismo mogli ni da pretpostavimo da ćemo uspeti da istrajemo svih ovih godina, uprkos teškoćama i problemima sa kojima smo se susretali na gotovo svakom koraku.

Sve ove godine ne bi bile uspešne bez naših partnera iz nacionalnih saveta i njihovog doprinosa kvalitetu ove zajedničke platforme kroz angažman u Programskom odboru projekta, na čemu smo im neizmerno zahvalni.

Nakon perioda snažnih potresa u oblasti informisanja na jezicima nacionalnih manjina, naša platforma je godinama jedini medij koji na nacionalnom nivou nudi informativne sadržaje manjinama i o manjinama na njihovim maternjim jezicima i na srpskom jeziku

Ali ovo je prava prilika da uputimo zahvalnost i donatorima koji su prepoznali našu posvećenost i pratili nas na ovom putu, pre svega Fondaciji za otvoreno društvo, ali i Ambasadi i Ministarstvu spoljnih poslova Republike Bugarske, Ambasadi Sjedinjenih Američkih Država, Misiji OEBS-a u Beogradu, kao i Ministarstvu za kulturu i informisanje Republike Srbije. U uslovima opšte besparice i zamora donatora, njihova podrška nam je bila neprocenjiva. Ali ne retko, bili smo prinuđeni da radimo i bez ikakvih sredstava, vođeni isključivo željom da istrajemo u svojoj misiji. I naravno, velika zahvalnost našim „saborcima“ u civilnom društvu, nadležnim institucijama i medijima sa kojima sarađujemo. Vredno je pomena da se Hronika nacionalnih manjina svake nedelje više puta emituje, pored TV Pink info, na još pet regionalnih televizija u Republici Srbiji – TV Subotica, RTV Novi Pazar, RT Caribrod, RTV OK i TV KCN Jagodina, kojima se takođe zahvaljujemo na izuzetnoj saradnji.

Nakon perioda snažnih potresa u oblasti informisanja na jezicima nacionalnih manjina, naša platforma je godinama jedini medij koji na nacionalnom nivou nudi informativne sadržaje manjinama i o manjinama na njihovim

maternjim jezicima i na srpskom jeziku. Da li je to dovoljno? Svakako da nije. U nedavno objavljenom izveštaju Saveta Evrope o primeni Evropske povelje o regionalnim i manjinskim jezicima, pozdravljen je visok nivo prisutnosti manjinskih jezika u javnim radio i televizijskim emisijama u Vojvodini, ali i upozoreno je da je privatizacija javnih emitera smanjila ponudu emisija dostupnih na jezicima manjina na lokalnom nivou u Srbiji. Uprkos višegodišnjim pozivima i obećanjima, i dalje nedostaje ključni deo slagalice – manjinske redakcije i informativni program na manjinskim jezicima na nacionalnom javnom servisu, dok ostali emiteri sa nacionalnim frekvencijama odbijaju da emituju sadržaje poput Hronike nacionalnih

manjina, jer nisu dovoljno komercijalni za njihovu programsku politiku.

Prava nacionalnih manjina u oblasti informisanja garantovana su Ustavom, medijskim zakonima, ratifikovanim međunarodnim dokumentima, Zakonom o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina i Zakonom o nacionalnim savetima nacionalnih manjina. U cilju očuvanja nacionalnog, kulturnog i jezičkog identiteta i ravnopravnosti nacionalnih manjina, ovi pravni dokumenti utvrđuju prava manjina na slobodu izražavanja, pristupa svim medijima, informisanja na sopstvenom jeziku – slobodnog, potpunog, blagovremenog i nepristrasnog. U Članu 20, Ustav dodatno garantuje da se dostignuti nivo manjinskih prava ne može smanjivati, iako je on, defakto smanjen privatizacijom javnih i lokalnih emitera 2016. godine.

Prema najavama nadležnih institucija, proces donošenja nove Medijske strategije, koji su pratile brojne kontraverze, posle mnogo odlaganja ulazi u završnu fazu. Da li će ovaj dugo očekivani dokument pripadnicima nacionalnih manjina konačno vratiti „njihovo pravo da znaju sve“ i to na svom maternjem jeziku, kao što im to garantuje Ustav Republike Srbije, ostaje da se vidi. **MN**

Šerutno 48

Tare 100 emsija kotar e Hronika tare nacionalne manjine

Posle ehta breša sar o dikipe avilo kotar amaro portal te o prvo numero o bilten Minority NEWS, a no prošlo utorko čerdam jek važno jubilej – sasa čerdi e 100. emisija savi akardol „Hronike nacionalnih manjina“. Kana ando 2012. breš čidama amen te čeras buči pe kaja platforma, ni džanglam sar kava avel i ke ka trais gači breša, a sasa amen bare problemura.

Sa kala breša ne bi avena gija uspešne, te sasa amen lači saradnja sa e Na cionalne konzilura ande sasti Srbija i godolse ameda smo dosta zahvalne. Kava si pravo vrjeama te o način te selnde bičhalas baro zahvalnost, sar i za donatora save dikle amare lače namere i pratinamem sa kala breša pe amaro baro drom i goda o Fond taro putardo džidipe, e Ambasada kotar Republika Bugarska, Ambasada kotar SAD, Misiji kotar OEBS ando Beograd, sar i Ministarstvo za kultura te informisanje tare Republika Srbija. E podrška

manjinske čhiba ande Vojvodina, kod ande Srbija kava naj slučaj. Iako već nekoliko breša stalno ačhel o poziv, sar bi e konačno slagalica avel sastavima, e manjine redakcije sar i o medijsko progam pe čhiba kotar e manjine po nacionalno javno servis, dok aver emitera ni manden te emituin e sadržajura save si slične sar amari Hronika, godolese ke naj kava progarmo dovoljno komercijalno.

O pravo taro javno emitiovanje pe manjinske čhiba si zagantovano ano Ustav tare Srbije, taro medijsko zakon, čerdi si e ratifikacija tare međunarode Sporazumura, taro Zakon po pravo tare sloboda za nacionalne manjine i o Zakon tare Nacionalne kozilura. Zbog e čhib, te o nacionalno indetiteto i zbog o ravnopravnost za se e manjine, kala lila trubun te uputi po Pravo tare sa e manjine, po pravo te čeren svato javno pe piri čhib, te sičon ane škole piri maternjo čhib i te

Posle o period kana sesa bare protestura i ni sasa nisamo emitovanje pe manjiske čhiba, amari platforma si jedino kaj sa e manjine šaj te phenen sa kova so manden i goda pe lendi čhib

svi dobisadan tare kala manuša, sasa amende but vredno. Dosta droma amari buči čerdam bez love, godolese ke maglam te amari misija avel lače završome. Baro zahvalnost amenda dugiis i za amare saborcura, kotar o civilne čidimata, kotar e institucije sar i e medijske čhera. Amari Hronika džale pe dosta televizije, i emituilpe nekoliko droma svako nedelja, pored o Pink Info, ghothe si još pandž regionalne televizije - TV Subotica, RTV Novi Pazar, RT Caribrod, RTV OK i TV KCN Jagodina.

Posle o period kana sesa bare protestura i ni sasa nisamo emitovanje pe manjiske čhiba, amari platforma si jedino kaj sa e manjine šaj te phenen sa kova so manden i goda pe lendi čhib. Da li si gova dovoljno? Naravno ne naj. Ando izveštaj kotar Konzili e Evropako, phenel ke si baro prisustvo tare

emituin pire emsije pe dajaki čhib. Ano član 20. taro Ustav, pisol ke ni trubul te perel o nivo savo si čerdo dži akana pe kava pravco taro manjinsko Pravo. Već vovda mora te vazdelpe stalno, ali vovda si ipak smanjime posle e privatizacija ka medijske čhera savi sasa ando 2016. breš.

Sar phenen e nadležne institucije, e nevi medijsko strategija, savi naj sasa potpuno lači, posle bud vraja ka avel konačno završome. Da li će kava lil za sa e manjine te anel lnešto me lačo položaj, kada si o informaisanje ando pitanje i te len „avel pravo te džanen sa“, i gova pe piri čhib, sar phenel o Ustav tare Srbije, ačel te dičelpe.

NAŠ INTERVJU

Milan Antonijević, izvršni direktor Fondacije za otvoreno društvo

Neophodno je vratiti dijalog u društvo

Fondacija za otvoreno društvo u našoj državi postoji od juna 1991. godine. Iako je za proteklih 28 godina menjala svoje ime, a njen rad bio čak i zabranjen, njen cilj je ostao isti – razvoj demokratskog društva. Kao takva ima iza sebe brojne projekte koji su bili usmereni na razvijanje demokratske kulture i prakse, poštovanje ljudskih i manjinskih prava, jačanje saradnje između država i država Zapadnog Balkana i sl. Od decembra prošle godine funkciju Izvršnog direktora Fondacije obavlja Milan Antonijević.

Ovo je prvi razgovor koji imamo od vašeg stupanja na novu funkciju krajem 2018. godine. Da li biste mogli nešto više da nam kažete o Fondaciji za otvoreno društvo Srbija?

– Na ovu funkciju sam stupio 1. decembra – na stogodišnjicu stvaranja Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca. Svaki ovako značajan istorijski datum neminovno nas inspiriše da se osvrnemo i sagledamo period koji je ostao iza nas. Po stupanju na dužnost, imao sam priliku da se posdetim istorijata Fondacije i upoznam sa njenim radom u proteklih 28 godina, od osnivanja 1991. godine do danas. Bio je to zanimljiv period, sa mnoštvom programa i sistematskom podrškom, kako studentima kroz razne obrazovne programe, civilnom društvu, manjinama, posebno Romima, tako i mnogima kojima je pomoć bila potrebna, uključujući i izbeglice tokom ratova devedesetih. Uložene su ogromna energija i podrška, koja je bila značajna i uvek nekako dolazila u pravo vreme onima kojima je bila potrebna. Tako da je zadovoljstvo ući u ceo taj sistem, videti koliko je dinamičan i pokušati da ga napravite još dinamičnijim, kako bismo izašli u susret onima kojima je podrška sada potrebna i videli koliko brzo možemo da reagujemo i koliko možemo da damo odgovore na neka pitanja koja su sada aktuelna u našem društvu.

Mislimo da je jasna ocena u svim segmentima u kojima smo radili istraživanja da je dijalog nestao, pre svega u Narodnoj skupštini, gde ga gotovo i ne vidite, kao i u nekim drugim sistemima u kojima je dijalog neophodan da biste prevazišli razlike. Ovo se ne odnosi samo na političke razlike

U okviru kojih programskih prioriteta Fondacija realizuje svoje aktivnosti?

– Nova strategija koju smo upravo usvojili za sledeće dve godine predviđa sa jedne strane podršku uspostavljanju dijaloga, odnosno vraćanju dijaloga u društvo. Mislimo da je jasna ocena u svim segmentima u kojima smo radili istraživanja da je dijalog nestao, pre svega u Narodnoj skupštini, gde ga gotovo i ne vidite, kao i u nekim drugim sistemima u kojima je dijalog neophodan da biste prevazišli razlike. Ovo se ne odnosi samo na političke razlike, ne samo na dijalog koji je vezan za evropske integracije i rešavanje pitanja u okviru dijaloga između Beograda i Prištine, već i na mnoge druge segmente, poput odnosa prema nezavisnim institucijama, koje bismo želeli da nekako sačuvamo. Jedini put je vraćanje dijaloga u naše društvo. Dijalog je ključna reč, to je nešto što može da preobrati društvo, mi imamo dovoljno energije – a i unutar Fondacije znanja – da vidimo na koji način to možemo da podržimo. Očekujemo inventivnost organizacija i pojedinaca koje ćemo podržavati u narednim godinama, da oni očitaju kako taj dijalog vratiti tamo gde mu je mesto, a to je u naše društvo.

Pored mesta izvršnog direktora, ima novih lica i u odborima Fondacije. U kojoj meri će ova nova ene-

rgija uticati na programe i rad Fondacije u celini? Kakva je vizija novog rukovodstva FOS-a?

– Mi nastavljamo rad koji je višedecenijski, naravno sa velikim poštovanjem prema onome što je urađeno i kolegama koje su zaslužne za ovaj višegodišnji uspešni rad. Sadašnja situacija je pomalo drugačija i zato zavrđuje malo drugačiji ugao. Već sam pomenuo jedan program koji je vezan za dijalog, mislim da vredi napomenuti koji su drugi programi: jedan od naših programa podrške vezan je za jači odgovor civilnog društva na izazove koji stoje pred nama, to je politika u kojoj vi ne čekate da se određene negativne situacije po građane dese već imate proaktivan pristup, a jedan manji segment naših aktivnosti biće vezan za program koji se tiče razvoja ekonomskih prava koji će biti okrenuti ka manjinskim zajednicama, gde će fokus biti na načinima da pomognete ugroženima, posebno manjinskim zajednicama da kroz ekonomsko osnaživanje, kroz manje biznise, kako se to danas popularno kaže, osnaže sebe i celu zajednicu za ostvarivanje seta ljudskih i manjinskih prava. To su tri jasna pravca u kojima ćemo raditi, gde ćemo podržavati inventivnost i neke nove forme dijaloga. Ta širina je tu, poziv je otvoren i želimo zaista da sa svakim ko ima želju da Srbiju vidi kao unapređenu zemlju u poštovanju ljudskih prava sednemo za sto i razmenimo argumente. Naša ruka je pružena, ne samo od mene već i od onih koji su kroz Upravni odbor takođe ušli u Fondaciju. Ta nova energija može doneti promene, možda je taj entuzijazam kod nas više vidljiv spolja, u komunikaciji sa partnerima širom Srbije i regiona, ali u narednim godina moraćemo i da ga dokažemo konkretnim rezultatima.

Fondacija za otvoreno društvo Srbija jedinstvena je po višegodišnjem strateškom opredeljenju vezanom za unapređenje manjinske politike i prakse u Republici Srbiji. Da li ste zadovoljni postignutim rezultatima?

– Na ovu temu treba razgovarati sa našim partnerima, mislim da je stvaranje nekih novih aktera u proteklih godinama doprinelo tome da znamo na koji način će se manjinska politika formulisati u Srbiji. Šest godina imamo program podrške manjinskim zajednicama kroz podrške programima i projektima, koliko god to nepopularno zvučalo da govorimo o projektima, ali to jeste podrška aktivizmu u manjinskim zajednicama, dok romski program postoji preko 20 godina unutar Fondacije i tu su, takođe, rezultati i te kako vidljivi. Sada je potrebna nova energija i u organizacijama koje se dugu niz godina bave ovim pitanjima. Izazovi su drugačiji i ne možete rešavati manjinska pitanja na isti način kao pre 10 ili 15 godina. Potrebno je da budete mnogo aktivniji i koristite sve ono što vam se stavlja na sto. Kada gledamo kakve su dileme pred Srbijom, to nekako ne korespondira sa onim što su dileme razvijenih zemalja a i o tome treba razmišljati, gde smo to zastali? Koliko su one poruke koje mi šaljemo, a koje se tiču manjinskih pitanja, konkurentne i koliko one idu za novim tokovima promocije ovih prava. Mi se, nakon toliko godina, još uvek bavimo osnovama ljudskih prava, dok je svet otišao mnogo dalje, do veštačke inteligencije, do izazova 21. veka.

Romski program postoji preko 20 godina unutar Fondacije: Milan Antonijević

Akana trubul te avel nesavi drugačijo energija, našti kava problem te tretiri isto sar pre 10 ili 15 breša: Milan Antonijević

AMARO INTERVJU

Milan Antonijević, o izvršno šerutno kotar e Fondacija taro putardo čidinipe

Obavezno mora te irilpe o pičope an o čidinipe

E Fondacija taro putardo čidinipe an e amari phuv postojil taro jun 1991. breš. An e prošle 28. breša, promenisata piro alan, a l e posla sasa zabranime, o cilj sasa isto – o baro napretko kotar demoratsko čidinipe. Sar gasavi, sila dosta bare projektura save sesa usmerime pe kultura taro dijalog, po poštovanje tare aver manuš, o zuralipe kotar o čidinipe, zuralipe angla e države kotar zapadno Balkan i aver. Trao decembro ando prošlo breš, e funckia kotar o šerutno taro Fondacia čerel o Milan Antonijević.

Kava si prvo pričomata savo čerelpe tusar od koma momento kana avilan pe kava vorta, po krajo tare 2018l. breš. Šaj te phenes amende nešto me but tari Fondacija kotar putarde manuš andare Srbija?

– Pe kava than me avilem ando prvo decembro – kana sasa šel breš tare Kraljevina tare Srbijancura-Hrvata-Slovencura. Gasavo baro datum korat istorija, čerel amende jek bari inspiracija kada dikas sa kova se čerdape ando godija vrijeme. Mena dijema godi po baro istorijat kotar e Fondacija i te lav man kan sa prošle 28. breša, kotar o putardipe 1991. breš. Sasa gova dosta lači vrijeme za kava čidinipe, but akcije, baro brojko kotar studentura, dosta čerdape za čidimata taro civilno društvo, za sa e manjine, posebno za Roma, sar i za izbeglice ande 90-te breša. Dosta si utrošime vrijeme sar i e bučimata sar bi sa goda avela pe piro than. Kava si za mande baro zadovoljstvo te avav ando kava sistem, dosta čerelpe bučimata, si dosta bari dinamika, ali me kava mangav. Ando naredno period mangav te dav nesave odgovora pe bare pučimata save ni sasa rešime dži anaka.

Ande save programura ka avel prioritet taro Fond ande kala breša?

– E nevi Strategija savi si čerdi za duj breša, trubul te čerel me lače pričomata, odnosno te e pričomata aven pale ando amaro sasto društvo. O baro dijalogh skoro ke ni postrojil više, posebno adno Narodno parlamento, sar l ande aver sistemura kas si e priučomata potrebne zbog o lačipe. Kava naj samo ande političke čidimata l samo zbog o pričope pale e Evropsko unija l zbog o pitanje između Priština thaj o Beograd, već i ande

aver društve tokura. O pričope si majvažno alav. Vov si važno godolese ke direktno šaj te utičil o dživdipe sa e manušeće ande amari phuv. Mena mangav te e čidimarta te emanuš o dijalog irin ando amaro svako desto dživdipe. E Fondacija samo sa kaja bučimata ka čerel ando naredno period.

Pored o than kotar o direktori, ande si l neve manuša ande odorura Fondacijaki. Kozom ka avel baro o uticaj pe nevi bari energija l po poslovanje kotar e Fondacija. SAR savi si e majvažno vizija kotar o FOS?

– Amen ka nastavis e bari posla savi čerelpe ando Fond bud breša već. Kaja situacija si zala me brugačije, nego kana kate sesa amare kolegura save onda čerde bud lace buča. Pendem već ke mangav o dijalog te o pričope te iriv ando društvo, ali ka aven l aver programura: jek sar majvažno sit e osnažinpe e čidimata kotar o civilno dživdipe, važno te čerelpe o delovanje za manuša pre nego so čerenpe e problemura, mora tea velamen o proaktvno angažovanje. Posebno osvrt ka avel pe manuša save si čore i save si ande potreba te pomognilpe lende. Moramo te čeras l bari seto taro pomoć za ljudska te manjinska prava. Amare vasta si ispružime, savora andaro Fondo goda magas. Sa kava trubul te anel e neve promene l amaro baro entuzijazam dičelpe l pe amende. Ande naredne breša moramo tea vas dži ka me bare rezulatatura.

O baro dijalogh skoro ke ni postrojil više, posebno adno Narodno parlamento, sar l ande aver sistemura kas si e priučomata potrebne zbog o lačipe

O Fondo taro putardo dživdipe andare Srbija si dosta vrijeme putrado za neve strateške stvari save si usmerime prema manjinske politike ande Republika Srbija. Da li san tuda zadovoljno sa rezultattata?

– Pe kaja tema trubun te čeren svato sa amare komintetnutra. Stvorime si nesave

Obeležen međunarodni dan Roma

Međunarodni dan Roma, kojim se proslavlja romska kultura i skreće pažnja na probleme s kojima se Romi suočavaju, obeležen je širom sveta 8. aprila.

Međunarodni dan Roma službeno je proglašen 1990. godine u mestu Serock u Poljskoj, gde je održan četvrti Svetski romski kongres međunarodne romske unije, u spomen na prvi veći međunarodni susret romskih predstavnika u Čelsfildu, pored Londona, od 7. do 12. aprila 1971. godine.

Međunarodni dan Roma obeležen je u Srbiji brojnim aktivnostima i čestitkama najviših srpskih zvaničnika. Poverenica za zaštitu ravnopravnosti Brankica Janković čestitala je svim Romima i Romkinjama Svetski dan Roma, ocenivši da su pripadnici i pripadnice ove nacionalne zajednice i dalje diskriminirani, isključeni, marginalizovani i da se suočavaju sa različitim kršenjima i uskraćivanjima prava u svim segmentima društvenog života, uprkos pomacima koji evidentno nisu dovoljni.

Janković je istakla da mnogi Romi i Romkinje i dalje žive bez vode i struje u neformalnim romskim naseljima, da se susreću sa problemom prinudnog iseljavanja, nezaposlenosti, rizikom od segregacije, ranih i prinudnih brakova. Kako je rekla, u prilog tome govore i pritužbe Povereniku, jer polovinu podnetih po osnovu diskriminacije nacionalnih manjina, čine pritužbe zbog diskriminacije Roma i Romkinja, što sve govori da je potrebno još mnogo toga da se uradi.

„Nažalost, romske organizacije retko prijavljuju slučajeve diskriminacije Roma, a upravo oni treba da budu naši najveći saradnici. Zbog toga želim da ohrabrim i novi nacionalni savet i sve organizacije koje se bave romskim pitanjima, da koriste mehanizam zaštite koji pruža Poverenik i da nam se obračaju, jer i svaki pojedinačni slučaj

Brankica Janković, poverenica za zaštitu ravnopravnosti
Brankica Janković, e Poverenica za zaštita kotar ravnopravnosti

predstavlja mali ali važan korak u unapređenju položaja Roma, ali i izgradnji društva solidarnosti, humanosti, pravde i ravnopravnosti“, naglasila je Janković.

MN

e Romengo, kana si obeležime o prvo gasavo Kongreso savo sasa ande 1971. breš, ando London, od 7 – 12 aprili.

MN

Predstavljeni rezultati lokalnog akcionog plana za unapređenje položaja Roma u Subotici

Povodom obeležavanja Svetskog dana Roma, u Subotici je održan okrugli sto na temu „Romi u Subotici“. Tom prilikom predstavljene su brojne aktivnosti u okviru programa „Romacted“. Koordinator za inkluziju Roma, Stevan Nikolić, istakao je da su formirane tri lokalne akcione grupe, „Cantavir“, „Peščara“ i „Mužičari“ na osnovu čijih inicijativa su formirane institucionalne radne gupe u cilju postavljanja prioriteta i prevazilaženja problema sa kojima se Romi suočavaju prilikom inkluzije.

Programom Romacted se promovise upravljanje i osnaživanje romske zajednice na lokalnom nivou na čemu se intenzivno radi i sada je njihov položaj u društvu poboljšan u odnosu na ranije godine, naglasio je Ilija Đukanović, koordinator Romacted institucionalne radne grupe. Program će trajati do 2021. godine, a u budućnosti je neophodno dodatno raditi na poboljšanju položaja Roma u sistemu obrazovanja i oblasti zapošljavanja. Prema popisu iz 2011. na teritoriji Subotice živi oko 3.000 pripadnika romske zajednice, a osim što se taj broj godinama povećava, radi se i na poboljšanju uslova u kojima žive.

Savet Evrope u novom izveštaju pozdravlja napredak u promovisanju manjinskih jezika u Srbiji

Komitet ministara Saveta Evrope pozdravio je napredak Srbije u primeni Evropske povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima, ali je i pozvao na dalje jačanje upotrebe jezika manjina.

U novom izveštaju o primeni Evropske povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima u Srbiji, Komitet Saveta Evrope preporučio je nastavak promovisanja svesti i tolerancije u srpskom društvu u odnosu na manjinske jezike i kulture kao sastavnog dela nasleđa Srbije.

Eksperti Saveta Evrope pozdravili su napredak u obuci nastavnika za obrazovanje na jezicima manjina, objavljivanje udžbenika i emitovanja radio i televizijskih programa, kao i značajan broj kulturnih aktivnosti na svim jezicima manjina.

Istovremeno, kao razlozi za zabrinutost navedeni su relativno visoki pragovi za formiranje nastave na manjinskom jeziku i prekid predškolskog obrazovanja na romskom jeziku.

Eksperti iz Strazbura uočili su veoma visok nivo prisutnosti manjinskih jezika u javnim radio i televizijskim emisijama u Vojvodini, ali i upozorili na činjenicu da je privatizacija javnih emitera smanjila ponudu emisija dostupnih na jezicima manjina na lokalnom nivou u Srbiji.

MN

romani čhib, kaj tubul te avel uključime l o prvo sikavno period. E bare manuša kotar o Strazbur pendu ke si uočime o baro pričhope ande razne TV te radio emisije per rromani čhib ane Vojvodina. Vonda još pendu ke posle privatizacija tare sa e medijske čhera, si but zala emise save čerempe pe rromani čhib po lokalno novi ando ostatko tare Srbija.

MN

Radna grupa

Održana druga sednica
Radne grupe NKEU

Revizija Akcionog plana za Poglavlje 23

Radna grupa Nacionalnog konventa o Evropskoj uniji za Poglavlje 23, održala je 19. aprila 2019. godine drugu sednicu povodom prvog nacrtu revidiranog Akcionog plana za Poglavlje 23, sa ciljem davanja direktnih komentara na delove Akcionog plana koji se odnose na osnovna prava. U radu sednice su, pored predstavnika organizacija-članica Radne grupe, učestvovali i Čedomir Backović, pomoćnik Ministra pravde, i Brankica Janković, poverenica za zaštitu ravnopravnosti.

Diskusija na sednici je bila organizovana u tri panela u kojima su komentarisane mere vezane za slobodu izražavanja, okupljanja i udruživanja, slobodu medija, načelo nediskriminacije i položaj ranjivih grupa, kao i položaj nezavisnih institucija.

Nakon konstruktivne rasprave, članice Radne grupe za Poglavlje 23 Nacionalnog konventa uputile su sledeće zahteve Vladi Republike Srbije, Ministarstvu pravde i Narodnoj skupštini Republike Srbije:

- Organizovati suštinske javne rasprave za izmene i dopune zakona i donošenje strategija i dosledno poštovati obrazlaganje usvojenih/odbijenih predloga civilnog društva, te izbeći da se ona vodi na način kao što je to učinjeno za Zakon o zabrani diskriminacije;

- Sprovesti proces izbora Poverenika za slobodan pristup informacijama od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti, zamenika poverenika, kao i proces izbora zamenika Zaštitnika građana u skladu sa zahtevima koje je ranije iznelo civilno društvo kako bi kandidati ispunjavali uslove nezavisnosti i integriteta;

- Uključiti nezavisne državne institucije, ne samo u proces izrade, nego i u samo praćenje realizacije mera i aktivnosti iz oblasti njihovog rada;

- U skladu sa Zakonom o javnom informisanju vratiti integritet Regulatornom telu za elektronske medije kroz praćenje rada, reformu i izbor članova ovog tela;

- Uskladiti rešenja Akcionog plana sa nacrtom nove medijske strategije;

- Pristupiti hitnom izboru predsednika Odbora za ljudska i manjinska prava i ravnopravnost polova, uz ocenu da je nedopustivo da Narodna skupština nema predsednika ovako značajnog Odbora.

MN

Ćerdi si e dujto sednica taro
bučarno čidinipe NKEU

Putardipe kotar o Akciono plano taro Putardipe 23.

E bučarno čidiipe, kotar Nacionalno konvento e Evropaski unija taro Putardipe 23, ćerdini si an o 19. april, o dujto čidinipe tare prvo nacrt za Akciono plano kotar o Putardipe 23, sar bi denape e predlogura save trubun te aven an o sastav taro kava lil, a odnosil pep o Pravo. An o rado taro kava čidinipe sesa o predsedniko tare radon grupa, sar i o Čedomir Backović, pomoćnik taro Ministarstvo pravde te e Brankica Janković, e Poverenica za zaštita kotar ravnopravnost.

O pričope si ćerdo an e trin kotora, kaj ćerdape svato taro za sloboda ano pričope, slobodno čidinipe, tare medijske čera, sari taro položaj za sa čidinipa save si mudarde.

Posle uvodno rasprava, e članura kotar e bučarno čidiipe za Putardipe 23, bičalde za Vlada kotar Republike Srbija, za ministarstvo pravde, sar i za Narodosko Parlamento, kala zahtevura:

- Te ćerempe e skupštinske rasprave sar bi izmenilape o Zakon korat slobodno putardipe tare narodne čidimata i te unapredilpe o dijalog sar bi izbenolape isto koja rasprava savi sasa kana sio ando o Zakon protiv e diskriminacija

- Trub te ćerelpe o process sar bi izabrilpe o manuš savo ka avel zadužime za sloboda kotar sa e informacije taro sarengo značaj, lesko zameniko, sar i process za zameniko taro Zaštitniko sarengo, sar bi ispoštunape kola pravilura save si ande kotar e čidimata andaro civilno društvo, sar bi avela ispunime sa e uslovura

- Te uključimpe sa e državne majvažne čidimata, na samo an o process kaj ćerelpe e kontrola, već i an e realizacija tare sa e aktivnostura

- An o sklad sa Zakon, te irilpe o sasto nadležnost taro Regulatorno čidinipe za sa e elektronske medijura it e izaberimpe neve manuša an o kava čidinipe

- Te e rešenjura aven ando sklad sa nevi medijisko Strategija

- Hitno će ćerelpe o izbor taro nevo predsedniko kotar Odbor za ljudska te manjinska prava, sari taro ravnopravnost za sa, i kava naj moguće te e Narodno skupština najle gasavo manuš.

MN

Akcioni plan za Poglavlje 23

Akcioni plan za Poglavlje 23: Pravosuđe i osnovna prava usvojen je pre tačno tri godine, 27. aprila 2016. godine, sa ciljem da identifikuje sve mere koje je potrebno primeniti kako bi se ispunili zahtevi poglavlja, kao i organi zaduženi za njih, rok ispunjavanja, potrebna finansijska sredstva i indikatori rezultata, na osnovu kojih se procenjuje da li je mera uspešno sprovedena. Međutim, dvoipogodišnja primena Akcionog plana ukazala je na njegove ključne slabosti i potrebu da se ovaj dokument revidira. U njegovom sprovođenju, posebno su problematični

Uključiti nezavisne državne institucije, ne samo u proces izrade, nego i u samo praćenje realizacije mera i aktivnosti iz oblasti njihovog rada

bili nerealno postavljeni rokovi, koji su, u najvećem broju, probijeni, kao i činjenica da je Savet za sprovođenje AP za Poglavlje 23 za veliki broj aktivnosti olako dao ocenu „u potpunosti ispunjeno“, iako u praksi to evidentno nije slučaj. Indikatori, odnosno po-

kazatelji rezultata su takođe, u većini slučajeva, nemerljivi i nemaju jasnu formulaciju, što svakako ostavlja prostor za olako ocenjivanje ispunjenosti aktivnosti Akcionog plana.

Ministarstvo pravde je prvi nacrt revidiranog Akcionog plana objavilo na svom sajtu 22. januara 2019. godine. Nacionalni konvent za EU dostavio je Ministarstvu preko sto stranica komentara i preporuka koje su pripremile članice Konventa, kako bi se prvi nacrt unapredio pre slanja Evropskoj komisiji na mišljenje. Najviše komentara i preporuka odnosilo se na aktivnosti koje su povezane sa ustavnim amandmanima, ratnim zločinima, borbom protiv korupcije ali i osnovnim pravima kao što su sloboda izražavanja i medija.

Akciono plano taro Putardipe 23

Akciono plano taro Putardipe 23: O pravosuđe te e fudoske prava si usvojime pre tačno trin breša, 27. april 2016. Breš, sar bi sa e mere avena ćerde sar trubul, jer gija ka avel ispunime sa kova so

Te uključimpe sa e državne majvažne čidimata, na samo an o process kaj ćerelpe e kontrola, već i an e realizacija tare sa e aktivnostura

pisol an o Putardipe, te ćerelpe o rok džio kana trubul te završompe sa e buča, te dempe e love it e aven vidljive e idikatora sari rezultatura. An e kala duj te paš breša, dikine sis a e nedostakura kotar o Akciono plano, i

godolese trubul te ćerempe e neve izmene.

Posebno anj lače napisome e rokura pala e realizacija, i e manuša save pratin o Putardipe 23, pende olako ke sis a e akcije potpuno završome, a gova naj tačno. Ando baro slučaj e indikatora naj lače i najlen jasno formualcija, godolese lako delpe lači ocea kana si ando pitanje e realizacija kotar Akciono plano.

O Ministarstvo kotar pravda mukla e objava pe piro sajt, an o 22. Janura 2019. breš. O Nacionalno konvento pala EU, bičalda me but tare šel lila kaj sesa napisome e preporuke. Majbut kometara si usperime pe ustavne amandmaura, pe mudarde, pe porba protiv korupcija, ali i pe osnovne Prava, e sloboda kotar pričope te me medijura.

